

Criteris de derivació per estudi de reaccions d'hipersensibilitat induïdes per fàrmacs

Hospital de Dia de Procediments en Al·lergologia

El següent document té com a objectiu principal donar suport per els facultatius que detectin reaccions d'hipersensibilitat induïdes per fàrmacs en pacients adults al territori d'influència AIS Barcelona Dreta.

Tenint en compte que es tracta d'una activitat recent al nostre territori, és lògic que des d'atenció primària, puguin sorgir dubtes a l'hora de procedir a derivar un pacient per a estudi. Per aquest motiu **es recomana abans de la derivació prioritzar la consulta virtual**, per solvatar els dubtes que puguin aparèixer en relació a la sospita de hipersensibilitats als fàrmacs. D'aquesta manera volem assegurar la qualitat assistencial i donar una resolució integral més àgil, ja que **la majoria de les reaccions adverses a medicaments, no són "al·lèrgiques"**, i per tant, molts dels pacients **no** seran tributaris d' estudi immunoal·lèrgic.

A continuació es detallen les indicacions d'estudi per sospita de reaccions al·lèrgiques a fàrmacs i els criteris de derivació:

Indicacions d'estudi al·lergològic davant la sospita de reacció al·lèrgica a fàrmacs

1. Pacients amb **història suggestiva d'al·lèrgia a penicil·lina** que tenen una probabilitat alta de requerir fàrmacs del espectre β -lactàmic.
2. Pacients amb història d'al·lèrgia a penicil·lina o altres antibiòtics que tenen una infecció amb alternatives terapèutiques **NO** efectives.
3. Pacients amb història d'al·lèrgia a múltiples fàrmacs de **primera línia o de necessitat**.

4. Pacients amb història de reaccions adverses a AINE i que manquen d'alternatiu tipus AINE.
5. Pacients amb una història de reacció al·lèrgica en context perioperatori i que estan pendents d'algun procediment que requereixi anestèsia i **NO** disposin d'alternatiu anestèsic.
6. Pacients que requereixen medicació quimioteràpica per càncer o teràpia biològica per altres malalties i han experimentat una reacció d'hipersensibilitat a aquests medicaments.
7. Pacients que hagin presentat reacció d'hipersensibilitat a contrastos iodats o paramagnètics i **NO** disposin d'alternatiu.

Criteris de derivació a atenció especialitzada

L'al·lèrgic valorarà durant la virtualitat, juntament amb els equips d'atenció primària, les peticions per considerar la necessitat d'estudi.

Per valorar el criteri de derivació i agilitzar la resposta, és recomanable que consti la informació de la reacció (**veure ANEXE 1**), si el pacient prenia simultàniament altres fàrmacs, si va rebre tractament per controlar la reacció d'hipersensibilitat i l'informe si va necessitar atenció mèdica. Sota aquestes premisses es valorarà necessitat d'estudi segons:

- a) Anamnesi compatible amb reacció immuno-al·lèrgica.
- b) Discordança amb estudis previs.
- c) Necessitat absoluta del fàrmac.

NO SON TRIBUTARIS D'ESTUDI ELS SEGÜENTS SUPÒSITS:

1. Els símptomes són derivats de l'acció farmacològica del medicament.
2. El pacient ja ha estat estudiat amb les tècniques diagnòstiques actuals.
3. Història clara d'al·lèrgia i amb alternatives terapèutiques vàlides.
4. Pacient **SENSE** història prèvia que demanen proves d'al·lèrgia a medicaments (els procediments no són predictius).
5. Pacient amb reacció a un medicament desconegut i que tolera fàrmacs convencionals.

ANEXE 1

Model d'informació per gestionar l'estudi de reaccions d'hipersensibilitat induïdes per fàrmacs

Per poder gestionar la indicació de l'estudi hauríem de saber:

- Amb quin/s medicament/s va presentar la reacció?
- Quin tipus de reacció clínica va presentar?
- Quan va ocórrer la reacció? (Data/setmanes/mesos/anys)
- Ha tolerat posteriorment el mateix principi actiu o altres del mateix grup?
- És imprescindible aquest medicament o disposa d'alternatives suficients?
- Quin/s fàrmac/s necessita el pacient?

Nota informativa sobre les proves d'al·lèrgia a medicaments:

- No existeix cap prova diagnòstica capaç de predir futures reaccions adverses a medicaments.
- Només serveixen per confirmar/descartar si una reacció passada ha estat deguda a un medicament.
- No són predictives: No indiquen si en un futur el pacient presentarà o no al·lèrgia a aquest medicament.
- No estan indicades si el pacient no ha presentat reacció o no ha rebut mai un determinat medicament.
- No hi ha proves de cribratge per veure si algú és "al·lèrgic a fàrmacs" en general.
- Els estudis de reaccions adverses a medicaments han d'anar dirigits a confirmar/descartar el fàrmac/s sospitós/os p a buscar una alternativa. Per això és imprescindible saber quin fàrmac va estar implicat i/o quin fàrmac precisariau.
- Els estudis de reaccions adverses a medicaments han d'anar dirigits a confirmar/descartar el fàrmac/s sospitós/os p a buscar una alternativa. Per això és imprescindible saber quin fàrmac va estar implicat i/o quin fàrmac precisariau.